

մէջէն հանել տուաւ. սրբութիւնը եւ հրամայեց որ ապահով տեղ մը դնեն : Բոլոր ճրագները վառել տուաւ. իբր քէ մեծ տօնի օր մը ըլլար, եւ գօրաւոր ձայնով մը սկսաւ երգել Օր *բարկութեան* երգը. դրսի գոռում գոչումն ու զուներուն ահագին բերով ձեռուիլը ներսի երգին հետ խառնուելով սոսկալի վստմութիւն մը կրբերէին անոր :

(Մնացածը յաջորդ տետրին մէջ :)

ՓԱՐԻՉԵՍԱՆ ԱՄՍՍԳԻՐ

Ամսոյս սկիզբներուն գլխաւոր դէպքը դեսպանաժողովին արձանագրութեանց հրատարակուիլն եղաւ : Ամեն մարդ մեծ անհամբերութեամբ կը սպասէր անոր, ու ամեն տեսակ հետաքրքրութիւն եւ մակարերութիւն կըներ, մինչեւ գրեթէ դեսպաններուն զաղտնի խորհրդոց գլխաւոր կտորներն ալ դուրսը խմացուեր էին. եւ սակայն անոնց վաւերական կերպով հրատարակուիլը իր յարգը եւ արժէքը ամենեւին չկորսընցուց :

Ի՞նչ արձանագիրը գրեթէ ամբողջ Խալիլոյ վրայ է. կերեւնայ քէ այն երկրին սպառնալից խոռվութիւններն ու օրէ օր ծանրացած խեղճութիւնները դեսպաններուն շատ մտմտուք տուեր են : Որոշուեր է որ Խալիլոյ մէջ օտար տերութեանց գօրք պահելը պիտի դադրի, կառավարութիւնը եկեղեցականաց ձեռքէն առնուիլն ու աշխարհականաց տրուիլը քննուեր է, եւ հարկ համարուեր է որ յորդոր մը տրուի Նափուլի տերութեան՝ աւելի գրութեան եւ ազատական կառավարութեան ձամբայ մը բռնելու : Աւելի այն երկիրներուն մէջ հակաճառութիւններ հանեցին Փարիզու արձանագրութիւնները, որ սահմանադրական կառավարութիւն ունին :

Անգղիոյ մէջ ուրիշ խնդիր մը կար ամենուն բերանը. այսինքն Կարսի առնուելուն պատճառը ինչ ըլլալը : Եւ սակայն տերութեան ոստիկանները քաջութեամբ պատասխան տուին ամեն մեղադրութեանց :

Ուրիշ խորհրդարանի մը մէջ տպագրութեան ազատութեանը վրայ խօսք բացուեցաւ՝ նոյնպէս Ի՞նչ արձանագրին պատճառաւ, եւ հակաճառութիւնները աւելի տաքցան ներսը եւ դուրսը :

Վասն զի Գաղղիոյ արտաքին գործոց ոստիկանը դեսպանաժողովին մէջ զանգատեր էր Պելճիոյ մէկ

qui furent, par ses ordres, déposées en lieu sûr. Après avoir fait allumer tous les cierges comme pour une grande solennité, il entonna d'une voix ferme et vibrante le lugubre psaume *Dies iræ*, auquel les cris du dehors et le retentissement des portes sous l'effort des madriers donnaient une effrayante majesté.

(La suite au prochain numéro.)

L'événement de ces derniers jours, c'est la publication officielle des protocoles du Congrès de Paris. L'attente un peu tourmentée de l'opinion à cet égard avait mis de tous les côtés en travail les investigations et les conjectures; et l'on était même arrivé à pénétrer, à peu près sur tous leurs points, les mystères de la diplomatie. Les publications officielles, néanmoins, n'ont rien perdu de leur intérêt, malgré ces révélations anticipées.

Le 22e protocole est à peu près consacré tout entier à l'Italie, dont les agitations toujours menaçantes et les malheurs toujours aggravés ont attiré vivement les préoccupations du Congrès. L'occupation indéfinie a été condamnée en principe; la question de la sécularisation a été discutée, et la nécessité d'un appel collectif fait à la cour de Naples pour un retour à la clémence et pour un système de gouvernement plus large et plus libéral a été admise. C'est surtout dans les pays constitutionnels que ce protocole a passionné les débats des chambres.

En Angleterre, une autre question pesait vivement sur l'opinion publique. La chute de Kars avait eu, dans ce pays, un retentissement douloureux; néanmoins, le ministère a triomphé de toutes les accusations dirigées à ce sujet contre lui.

La question de la liberté de la presse, portée à une autre tribune, à l'occasion toujours du même protocole 22e, a jeté dans les débats plus de passion et éveillé autour d'elle plus d'échos.

Le ministre des affaires étrangères de France avait signalé au Congrès, comme un abus à déplorer et à

քանի օրագիրներուն չափազանց ազատախօսութեանը դեմ : Պեյճիոյ երեսփոխանները ասոր վրայ պատասխան ուզեցին իրենց ոստիկանէն, ան այ ըսաւ քէ տէրութիւնը միտքը դրած է որ սահմանադրական օրինաց ազատութիւնը ամենայն հաւատարմութեամբ պահէ : Այս յայտարարութիւնը այնչափ հաճոյ եղաւ ժողովրդեան որ մինչեւ Պրիւքսէլի փողոցներուն մէջ յայտնի ըրին Պեյճիացիք իրենց հայրենասիրական զգածմունքները :

Բայց այսպիսի աղմուկները շուտով կը մարին հիմա՛ քանի որ քեղանօթներու ձայնը հետերնին ջխտոնուիր : Խաղաղութիւնն եղաւ լմրեցաւ . Աստուած տայ որ նորէն չվրդովի երբէք . սակայն ըսող շատ կայ քէ երկայն չքշեր խաղաղութիւնը, որովհետեւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց ու Անգղիոյ մէջ եղած վեճերը դեռ չեն վերջացած :

Անդին Աւստրիոյ ու Փրեմոնթի մէջ այ պաղօրիւնը աւելնալու պէս կերեւնայ : Աւստրիան Փարմայի դքսութեանը մէջ գօրք դրեր է, ուստի ձայն մը ելաւ քէ զուցէ Փրեմոնթն այ Անգղիայէն նաւատորմի մը ուզէ զգուշութեան համար՝ Սփեցիայի ծոցին մէջ կեցող :

Այսու ամենայնիւ, Գաղղիան իր զօրաց բիւր պակսեցընելու հետ է, Ռուսը իր մարտիկները տեղերնին կը ճամբէ, Գերմանիան քաղաքական գունդերը կը ցրուէ, եւ Նափոյի բազաւորը միտք ունի՝ կըսեն՝ իր երկիրը խաղաղելու եւ հասարակաց ներում մը հրատարակելու :

Գաղղիան, Անգղիան ու Աւստրիան երկրորդ դաշնագիր մըն այ հաստատեցին՝ առաջինը գործադրելու համար . ուստի ձայն ելաւ որ իբր քէ Ռուսը Անգղիոյ եւ Գաղղիոյ հարցուցեր է քէ ինչ կընշանակէ այս նոր դաշնադրութիւնը . բայց այսպիսի ձայները հիմ չունին . մանաւանդ որ Պարոն Մոռնի կոմսը՝ որ Գաղղիոյ դեսպանն է հիմա Փերքպուրկ՝ իր ճարտար դեսպանագիտութեամբը կընայ ամենուն սիրտը հանդարտ պահել ու ամեն վախ փարատել :

réprimer, les excès d'une certaine catégorie de journaux, en Belgique. Les députés de ce pays ont interpellé à ce propos le ministre qui a répondu par une protestation de fidélité impérissable aux lois constitutionnelles. Cette déclaration a retenti jusque dans la rue, et l'*Indépendance belge* raconte la manifestation qui en a été l'écho, avec un lyrisme tout patriotique.

Du reste, toutes ces agitations meurent vite, à présent qu'elles ne mêlent plus leur bruit à la voix du canon. La paix est faite : Dieu veuille que rien ne vienne jamais la troubler ! Et pourtant l'avenir nous réserve toujours quelque préoccupation. Les différends entre les Etats-Unis et l'Angleterre ne s'aplanissent pas.

D'un autre côté, il semble que les relations de l'Autriche et de la Sardaigne se sont quelque peu envenimées ; l'Autriche a concentré, à Parme, ses régiments, et le bruit a couru que le Piémont ne serait peut-être pas éloigné de demander à l'Angleterre une escadre d'observation pour le golfe de la Spezzia.

Toutefois, la France réduit son effectif militaire ; la Russie renvoie sa milice ; l'Allemagne désarme sa landwehr, et le roi de Naples se dispose, dit-on, à commencer dans son royaume une ère de pacification et à publier une amnistie générale.

La France, l'Angleterre et l'Autriche viennent de faire un second traité destiné à protéger le premier. Par suite, le bruit a couru que la cour du Nord avait demandé des explications à l'Angleterre et à la France ; mais il n'y a rien, dans ce bruit, qui doive alarmer l'opinion publique : d'ailleurs, M. de Morny, nommé ambassadeur à Saint-Petersbourg, a trop de tact diplomatique pour ne pas calmer toutes les susceptibilités et dissiper tous les ombrages.

Propriétaire-gérant : A. LACHAT.

Ի ՓԱՐԻՉ, Ի ՏՊԱՐԱՆՆԵՆ ՎԱՍԻՏԻՐԻ :

PARIS. — IMPRIMERIE WALDER, RUE BONAPARTE, 44.